

Debsova in Seidlova poslanica amer. sodrugom.

Pozdrav mojim sodrugom!

Velikanske množice in brezmejno navdušenje znači napredek socialistične volilne kampanje. Po vzhodu in zahodu, severu in jugu se delavstvo pridružuje zastavi socialistične stranke.

Ni še bilo volilnega boja, ki bi se dal primerjati sedanjemu v Združenih državah. Razredni boj se bojuje na političnem polju našega naroda. Organizirana po vseh zveznih državah tvori socialistična stranka, izražajoč svoj bojaželjni čut prebujajoč se delavstva, nezmagljivo falango proti nasprotniku ter zahteva brezpogojno udaj v imenu delavskega razreda in industrialne emancipacije.

To je za socialiste čas najlepše priložnosti, a je ob enem tudi čas odgovornosti in dolžnosti. Ni hče naj se ne umakne ali omahuje sedaj! V teh par dneh, ki nas ločijo od volitev, moramo zbrati vso svojo energijo ter iti na delo za našo stvar s poživljenimi silami.

Moralna sila socializma je storila v največji meri svoj del v tej volilni kampanji in njena upliv elektrizira delavce ter vzbuja narod. Sedaj je pravi čas, da damo duška čutilom, ki so v nas; moralna navdušenost naj se prenese v resnično delo. Sedaj je čas, da odpremo zatvornice lastnih sil, ki naj prinese pozitivnih uspehov socialistični stranki.

Zadoni naj naš samozavestni glas revolucije, ki naj vzbudi in navduši delavce vse Unije; razglasimo nujno potrebo gospodarske in politične solidarnosti ter pokažimo pot iz pogubosne pušče meznega suženjstva v objubljeni deželo industrialne svobode.

Združeni delavci so gospodarji luči in napredka. Pokazali so hrbet žalostni preteklosti ter upli svoje oči v bodočnost. Nehali so povešati glavo in sedaj stoje ponosno zravnani. Ne bojijo se več gospodarjev, od kar so spoznali sami sebe in svojo moč.

Rojeni iz enako krute sužnosti ter dediči enako grozne mizerije so prišli ti pogumni sinovi revolucije do spoznanja eden drugega kot sodruzi in se ljubijo med seboj kakor bratje. Iz brez zvezdnate noči minulih vekov so naposled prišli v luč dneva.

Od sedaj naprej je pot čista in jasna, vera neomajna in zmaga gotova.

Naj vsakdo izmed nas premeri svoje sile ob tej pomembni bojni uri ter stori svojo dolžnost. Vsakdo bo to, gotovo tudi storil, kdor je vreden, da nosi soc. znak na svojih prsih in zavzema prostor v vrstah tega glorioznega gibanja.

Živeli vsi, vi trpečih duhovi industrialne Amerike! Čas je prišel, da prenehate biti razdušeni, temveč, da združite svoje raztresene sile! Pot k svobodi nobena ni lahka! Skupaj se morate boriti ter zmagati za vse, ako hočete sploh zmagati.

Naj mrtva preteklost pokoplje svojo smrt! Naj modrijani modrujejo in profesorji študirajo, toda kulturnega boja željni milioni bodo pogazili vse nasprotnje sile ter se združili v trdno skalo industrialne in politične solidarnosti!

Stoječi na tej skali lahko zremo vsemu svetu a obraz ter mu klu-

bujemo; stoječi na tej skali bomo lahko uničili kapitalizem, odpravili mezdno suženjstvo, pripravili do zavesti trpeče mase ter triumfalno korakali v socialistično republiko.

Vaš za zmagao

Eugene V. Debs.

Sodruzi in tovariši delavci, pozdrav vam!

Polovica dirke v kontestu, v katerem so delavci soudeleženi, se je že izvršila.

V tem je naša stranka pokazala, da ima dovolj moči v sebi. Tisoči, mnogi tisoči so prišli in prihajajo pod socialističen prapor.

Naš bojni krik, naša izjava za industrialno svobodo, vzvišen namen naše velepomembne stvari prinaša svetel dan v strašno temo meznega suženjstva.

V brezmejnem trpljenju in pomanjkanju so bile mase oropane upanja na rešitev vsakega posameznika in zato se sedaj oprijemljejo rešilnega nauka o skupni rešitvi potom skupnega dela.

Posebno navdušenje mora navditi človeka, ko vidi in srečava trpeče delavce vseh dežel, ko se ti zbirajo iz hribov in planjav, iz mest in farm gozdov in rudnikov, tovarni in delavnice.

Iz njihovih oči gori danes plamen samozavestne odločnosti. Zbrani na skoro šest tisoč sejah danes z navdušenjem poslušajo besede novega nauka.

Danes ni severa, ne juga; danes ni vzhoda in ne zahoda; danes ni nikakih mejnih črt med narodnostmi in verami.

Okolu njih vsi se zgirja plaše socializma ter združuje industrijske delavce in farmarje, rudarje in mornarje, lesne delavce in topilničarje, može in žene.

V našem narodu, razdruženem vsled boja za lastnino, se poraja nov narod, narod delavcev iz vseh koncev in krajev Unije.

Vsa brezpomembna nasprotstva naj se pustijo na strani. Pred nami ni nobenega vprašanja, ki bi bilo važnejše od vprašanja med delom in kapitalom. Na kateri strani so naši interesi? Kateri izmed njih je za nas, za katerega smo mi? Kateri naj pride iz boja močnejši kakor je šel v boj? Kateri izmed njih naj nam prinese jutranjo zarjo novega dne?

Jaz pravim, socializem naj bo prvi, socializem naj bo zadnji, socializem naj bo vsepovsod in vselej!

Kdor napada moje prepričanje, napada mene, moj dom, moje ženo, moje otroke, vsako moje upanje, vso mojo zavest, vse moja dejanja in nehanja!

Sodruzi! Oni, ki pobija kapitalizem s svojim razumnim, vstrajno in se nikoli ne umakne nazaj za pet; oni, ki stoji neomajno zjutraj, opoludne, zvečer, po noči in vselej, oni je moj sodrug!

Lahko se dogodi slučaj, da se zmotimo, da naredimo napako, toda ena napaka je, katere ne smemo nikdar zgrešiti, napako, ki je pogubosnejša od vseh drugih za našo stvar, ta napaka je delitev naših sil. Bratska sloga naj vlada med nami!

V svojem potovanju po deželi sem naletel na mnogo sodrugov starih in upognjenih sodrugov, ki stoje v tem boju trideset, štiri, deset in celo pedeset let. Ti sodruzi so danes sivolasi starčki in so svojih prejšnjih letih bili izpostavljeni besnečim silam nasprotnikov; preganjali so jih od mesta do mesta, od države do države.

Njihove glave so plešate, njihovi hrbti upognjeni pod težo let, njihove roke se tresejo, ko jim segate vanje. Kljub vsemu temu v oženih prejšnjih letih ni izgini iz njihovih oči. Duh mladosti je še vedr v njih. Z zastavljeno čeljustjo in s stisnjenimi pestmi so pripravljene vstrajati do zadnjega diha.

Ti so pripravili pot; ti so sejali seme, oni so zberali material, o so bili pionirji našega gibanja.

Nov pogum napolni človeku srce, ko človek sreča take prvobor telje za socializem, ko jim gleda v oči, ko jim sega v roko, ko je drži v spoštivem objemu ter tako pokaže zasluženo priznanje. Toda najsičajnejše priznanje je, ako se jim slovesno obljubi, da hočemo v njih započeto in vodeno delo nadaljevati do zmage, delo, za katero so oni dali in žrtvovali vse, kar so mogli. Skažimo tem predbojevnikom čast na to način, da bomo šli po od njih začetni poti.

Kakor je naše prepričanje privabljal mladino pred petdeset, štirideset, trideset in deset leti, tako privablja in združuje pod svo zastavo mladino danes!

Mladina, — ti boš dokončala delo! Ves svet se ti mudi! Ti bo uživala sad žetve, katero so zasejali oni, ki so šli pred teboj! Ti bo zidala z materialom, katerega so drugi skupaj zbrali.

Mladina, ti boš polagala kamen na kamenu na položen temelj. Ti boš dovršila stavbo do vrha s streho ter jo okrasila s ponosnimi stolpi. Ti boš okrasila njeno notranjost z velikimi in vrednimi deli in nenavadnimi barvami, kajti tvoje roke bodo manj ovirane individualizmu, kakor so naše in ti boš lastovala popolnejši čut lepote, kakor ga lastujemo mi.

In nazadnje, kaj si zgradila? Zgradila si novo socialno stavbo, v kateri bo prebival srenejši človeški rod, ki bo s tem d segel višje za sedaj možne popolnosti, odgovarjajoči vzvišeni človekovi misliji; socialna stavba, v kateri starim in onemoglim ne b treba beračiti, vdovam in sirotam ne bo treba jokati in v kateri otroci ne bodo mlieli v dividende in profit. To bo socialna stavba, kateri bodo ljudje — ljudje v pravem pomenu besede, kjer ženam ne bo treba prodajati svoje ženske časti in kjer bodo otroci vzrastli cvet čistega moštva in ženstva; socialna stavba, v kateri se bo uresničile sanje, katere so najboljši ljudje kdaj sanjali; socialna stavba, v kateri bodo uslišane prošnje na stotine milionov, ki molijo v svoji skromnosti: "Pridi k nam tvoje kraljevstvo in tvoja volja ne se zgodi na zemlji!"

Mladina! Svet je tvoj! Pridi in vzemi ga! Ohrani ga človeški rodu!

Emil Seidel,

socialistični kandidat za podpredsednik

IVERI.

Žene bogatinov se oblačijo v svilo, katero jim kupujejo delavci, kojih lastne žene se morajo zadovoljiti z eunjami.

Kdor še ni lastoval doma in ga tudi še sedaj ne iastuje, temu se ni treba bati, da bi socializem uničil dom. Takih nas je na milijone.

Otroci delavcev morajo mesto v šolo v tovarno, da si morejo otroci tovarnarjev privoščiti najdražje učitelje in najboljše učilnice.

Delavec, ki pričakuje, da ga bo kapitalist sam rešil iz industrijskega pekla, je podoben jagnetu, ki pričakuje od volka usmiljenja.

Vsak glas oddan za Tafta, Wilsona ali Roosevelta je člen one verige, s katero kapitalizem v Zdr. drž. drži delavce, njihove žene in otroke v sužnosti.

Kadar glasujete za nadaljevanje kapitalizma, s tem zahtevate, da se svet ne sme povspeti preko pomanjkanja in bede, umorov in groze vojne.

Brezdelni kapitalisti gredo v Evropo na počitnice za cele mesece, pridni delavci se pa niti v Ameriki ne morejo privoščiti enega dneva počitnic brez skrbi.

Pod socializmom bo imel vsak delavec zagotovljeno delo, od katerega bo dobival popolno vrednost. Čim več bo njegovo delo vredno, tem več bo imel. — Koliko morejo torej delavci izgubiti, ako se kapitalizem nadomesti s socializmom? Izgubili bodo samo verige meznega suženjstva.

Republikanci ob vsaki priliki s povdankom kažejo svojo prosperiteto v hinavski zavesti, da so storili vse, kar je bilo njihova dolžnost kot vladajoče stranke.

Vsporedno z prosperiteto pa kažemo socialisti na one tisoče, ki stradajo poleg tako ogromne obilnosti.

Kadar republikanska stranka kaže na visoka kolesa ameriške industrije, kažemo mi socialisti na 10—15 milijonov delavcev, ki so brez dela, ali so pa zaposleni samo nekaj mesecev v letu.

Kadar republikanska stranka kaže s ponosom na črnce, katere

je oprostila iz barbarskega suženjstva, kažemo mi socialisti na 80 milijonov delavcev, katere drži ameriški kapital v mezdni sužnosti, ki je v marsičem še slabše kakor je bila ista črncev. — Republikanska prosperiteta velja le za neščico kapitalistov, milionske delavske mase pa ne poznajo nikake prosperitete, temveč živijo v pomanjkanju in bedi.

Kako lahko postane ameriški sodnik milionar, bi znal gotovo povedati čiaški sodnik Grosscup, ki ima v tem potrebnoprakso. Sicer njegova plača ni tako majhna \$10,000 na leto, toda od tega bi ne mogel postati milionar, ako bi vso plačo na stran dal. Morda je sodnik Grosscup zato tako hitro obogatel, ker je sodruka Debasa poslal v ječo pred leti. Vse mogoče!!

Umori v Pittsburških topilnicah.

Multimilionar Carnegie ob vsaki priliki oznanjuje svetovni mir. Vse lepo, toda — V jeklenih topilnicah v Allegheny County, Pa., je bilo samo v enem letu 526 delavcev ubitih in 2000 ranjenih.

To je industrijska vojna, nič manj grozna kakor so ostale.

Carnegie, Morgan, sodnik Gary in drugi kapitalisti so morileci.

Socializem bo naredil konec tej moritvi ameriških delavcev. Visoki profiti, zmanjševanje poslovnih stroškov, nizke plače, dolge delovne ure, to so vzroki zločinjskih razmer, o katerih govorimo.

Ako vi nasprotnujete socializmu in zagovarjate socializem, potem ste vi skrivno omenjenih številnih umorov, katere provzročava vaš prijatelj kapitalizem. Profit, ki ga vlečejo kapitalisti iz teh podjetij je pomešan z znojem in človeško krvjo.

Rešite svoje življenje. Pridružite se socializmu!

CENE POSAMEZNIH ZVEZKOV SOC. KNJIZNICE.

1 iztisov	-----	\$0.05
10 iztisov	-----	.40
25 iztisov	-----	.85
50 iztisov	-----	1.50
200 iztisov	-----	4.25
500 iztisov	-----	10.00

Ali si je že vaša organizacija naročila 100 iztisov "Socialistične knjiznice", katere bode razdelili med nezavedne tovariše na prihodnji veselici. — Ako tega še niste storili, skrbite, da se to zgodi.

POŠTNE HRANILNICE — ZA BANKIRJE.

Republikanska stranka se v svojem volilnem boju često sklicuje na poštne hranilnice, češ, kdo pravi, da republikanska stranka ne dela za revne ljudi; ali niso poštne hranilnice, katere je republikanska vlada ustanovila, za revne ljudi, torej za delavce?

Nihče ne trdi, da republikanska stranka ni ustanovila poštne hranilnice, trdimo pa, da republikanska stranka ni ustanovila poštne hranilnice za delavce, temveč jih je ustanovila za bankirje; sicer pa drugačnih ustanoviti mogla ni, kajti v republikanski stranki imajo bankirji prvo besedo in ti gotovo ne bodo pustili ustanovljati banke, ki bi utegnile komu drugemu koristiti kakor njim samim.

Zakon o poštne hranilnicah določa, da nabena poštna hranilnica ne more sprejeti hranilno vlogo, ki presega pet sto dolarjev. Dalje določa zakon, da se take hranilne vloge obrestuje samo po dva odstotka. In tretjič določa zakon, da se mora 95 odstotkov vseh poštne hranilničnih vlog naloziti v privatne banke.

Kaj je iz vseh teh določb razvidno? Razvidno je, da je republikanska stranka s svojimi poštne hranilnicami naredila poštne urade za agencije, ki imajo pobirati od ljudi, ki se ne upajo nalagati svojih prihrankov v privatne banke.

Ko je enkrat denar skupaj, ga vlada izroči ravno tistim privatnim bankam, katerim vlagatelji ne zaupajo. Vlada torej nosi stroške za kolektiranje denarja, jamči odgovornost za denar, a profit od denarja pa vlečejo privatni bančni spekulantje. Kako izvrstno skrb republikanska stranka za delavce, kaj?

Ako bi bilo republikanski stranki res kaj do delavcev in do revnih ljudi sploh, bi ustanovila hranilnice čisto na drugačni podlagi. Poleg tega, da bi se vlagala vanje lahko vsaka svota in da bi se obresti zvišale na tri ali celo štiri odstotke, naj bi vlada v prvi vrsti sprejel denar drugače porabila. Knjila naj bi obveznice raznih mest, zidala naj bi z njimi delavska stanovanja, posejevala naj bi ga farmarjem pri ustanavljanju združnih podjetij, kakor mlekarne, klavne in sto in sto družib podjetij, kakor to delajo evropske države.

Seveda s tem bi poštne hranilnice omejele ogromen profit pri-

vatnih bank, česar pa kaka kapitalistična stranka na noben način ne sme storiti, sicer se zameri svojim najboljšim podpornikom, ki izdajajo tem strankam ob vsakih volitvah ogromne svote zato, da potem vladajoča stranka pospešuje njihove interese.

Kakor hitro pa dobimo zadostno število soc. kongresmanov v Washington, tedaj bomo dobili tudi poštne hranilnice, ki bodo ustanovljene v korist splošnosti, ne pa privatnih izkoriščevalcev.

Nadomestna državnozborna ve-tev na Dunaju.

Dunaj, 24. septembra. — Pri današnji nadomestni državnozbornski volitvi v okraju Landstrabe, je dobil socialni demokrat Müller 6714 glasov, krščanski socialec Prochazka 6072, nemški nacionalec Wetter 1503, nemški naprednjak Kulka 584, nemški socialec Wehla 82 in češki kandidat Malý 543 glasov. Potrebna je torej ožja volitev med socialnim demokratom in krščanskim socialcem. Ves dan so bili med volitvami spopadli med socialnimi demokrati in krščanskimi socialci. Ob dveh popoldne bi bilo prišlo pred agitacijskim lokalom socialnih demokratov kmalu do pretera. Poslanec sodrug Polke je hotel posredovati, a za to so ga aretirali. — Mandat v okraju Landstrabe je imel sodrug Silberer, ki je letos pozimi ponesrečil v gorah. Tudi Silberer je zmagal v ožji volitvi. Pri prvi volitvi je dobil Silberer 6602 glasov, pri ožji pa 8346.

Katastrofalna rudniška nesreča na Fronckom.

V rudniku Clarence na Fronckom se je zgodila strašna eksplozija, ki je ubila 71 rudarjev. Razentega se je 25 rudarjev tako opeklo, da bodo malokteri ostali pri življenju. Eden ranjenih rudarjev je od strahu in bolečin zblaznel in kričal: "Na pomoč! Morilec!" Vzroki katastrofe baje še niso pojasnjeni. Ampak najbrže bo stvar taka, kakor je bilo povsod: vsi so zločinski dobičkaželjni rudniškega kapitala, ki ne privošči uhojemu rudarju zadostno varnostnih odredb, se je zgodila katastrofa in ugrabila družinam očete, staršem sinove, ženam može. Kaj se meni rudniški kapital, če katastrofa ugrabi neštetim rudarjem življenje, samo da ima on sam miljonski dobiček...

STROKOVNO GIBANJE V LETU 1911. NA AVSTRIJSKEM.

Pretečeno leto je bilo stavkovno gibanje med avstrijskim delavstvom mnogo živahnije nego leta 1910. Neznosna draginja je silila delavstvo, da je zahtevalo višje mezde, katerih seveda podjetniki ne dovolijo prostovoljno, ampak jih mora delavstvo prisiliti k temu s svojim solidarnim nastopom. Leta 1911 je bilo na Avstrijskem 706 stavk (leta 1910 pa 567), katerih se je udeležilo 193.390 (leta 1910: 108.646) delavcev iz 3507 (2888) obratov.

Po posameznih avstrijskih deželah se razvrsti število stavk in strokovo gibanje sledeče:

Stavke	Stavkujoči
Češko	251
Nižje Avstrijsko	189
Galicija	50
Moravsko	58
Slezija	35
Primorsko	21
Tirolsko in Pre-	
darlberško	17
Štajersko	32
Bukovina	13
Zgoranje Avstrijsko	11
Dalmacija	8
Kranjsko	10
Saleburško	5
Koroško	6

Največje število stavk je bilo v stavbinski obrti, namreč 121 s 14.639 stavkujočimi. V tekstilni industriji pa je bilo največje število stavkujočih delavcev, namreč 37.126. Rudarji so imeli 72 stavk, ki se jih je udeležilo 20.001 delavcev. V 160 slučajih so stavkali vsi zaposleni delavci; na te popolne stavke pride 22.857 ali nekaj nad 18 procentov vseh stavkujočih. Povprečno je trajala vsaka stavka po 15 dni; najdaljša stavka je trajala 234 dni, in sicer je bila ta stavka v političnem okraju Lillienfeld, kjer je stavkalo 120 delavcev, ki izdelujejo ključavnice; sko orodje. Pri štirih stavbinskih podjetjih v Moravski Budveci je stavkalo 59 delavcev 207 dni. To so bile najdaljše stavke v pretečenem letu.

422 stavk je povzročila zahteva po višjih mezdah; pri 113 stavkah so zahtevali delavci skrajšanje delovnega časa; 93 stavk je povzročilo odpust delavcev ali pa delavskih zapnikov.

Uspehi pri stavkah z meznim gibanjem so bili sledeči: v 101

slučaju so dosegli delavci popoln uspeh, v 299 slučajih le del uspeh, in 117 stavk je potek brezuspešno. Uspehi pri stavkah za skrajšanje delovnega časa bili sledeči: v 72 slučajih so dosegli delavci popoln uspeh, v 11 delen in 68 stavk je bilo brezuspešnih. Stavke, v katerih zahtevalo delavstvo priznanje organizacije, ali ki so jih započeli vsled odpusta delavcev ali zapnikov, so potekle takole: popolnih uspehov, 62 delnih uspehov in 129 brezuspešnih stavk.

Rezultati vseh stavk so sledeči: najmanj 7000 stavkujočih doseglo popoln uspeh, 974 stavkujočih se je moralo zadovoljiti z delnim uspehom in 173 delavcev ni doseglo nikakršnega uspeha. Od stavkujočih delavcev je 115.622 delavcev po stavki započeli delati, 2733 je bilo odpuščenih in 3646 delavcev prestopljeno zapustilo obrt. Število delovnih dni, izgubljen vsled stavk, znaša 1 milijon in četrtine. V tem času so izgubili stavkujoči na mezdah približno 5 in pol milijona kron.

Vsled stavk je bilo v pretečenem letu 134 aretacij, 62 stavk je bilo zaprtih, 1 je bil poslan po odgonu, 1 izgnan, stavkujočih je bilo obsojenih poljeji in 146 pri sodnji. V zvezi s 85 obdružnega reda je 79 stavkujočih obsojenih, ker prelomili pogodbo.

Pred in med stavkami je bilo vsega skupaj 939 shodov, od vseh je bilo 13 razpuščenih in 6 je bilo prepovedanih.

Leta 1911 je bilo 22 izpovro 408 obratih, kjer je bilo zaplenih 13.566 delavcev, izprihilih 6375, 2 izpovro sta se končala, 3 izpovro prinesli delavcem kolektivne delovne pogodbe.

Pametan korak.

Škof iz Veršca, na Ogerskem je poslal okrožnico duhovništvu svoje škofije, v kateri poziva duhovništvo, naj se ne udeležijo političnega življenja. V teku smih dni morajo duhovniki poznati, da so izstopili iz vsake politične stranke in vsakega političnega društva.

Skrajen čas bi pač tudi bil, da bi se tudi na Kranjskem dobil škof, ki bi posmatal svojega gerskega kolego.